

# הגלולה למניעת הריון

במסגרת המאמר מובא דיון בחמישה אספקטים של הבעיה.

א. הוצאת זרע לבטלה בשו"ת אגרות משה, חלק אבן העזר, חלק ב', סימן י"ז: "מצד האסור דזרע לבטלה ליכא, והיה שייך להתיר כשקיימו פריה ורביה כשיש לה צער גדול".

לדעת המחבר, דממות הגלולות קצת לכוס של עקרין, המוזכר בגמרא ואפילו עדיפות מזה, כי אחרי הפסקת לקיחת הגלולות, נכנסות הנשים מיד להריון ואין כלל שאלת סרוס בזה. ובשאלות ותשובות חת"ס, חלק אבן העזר, סימן כ', בענין כוס של עקרין כתב: "מותר לקחת סמים בכדי שלא תתעבר, דמשום טעמא דלשבת יצרה, אינה מחוייבת להחריב עצמה כדי לישב העולם". מטעם זה, שאינה מחוייבת להחריב עצמה, אולי יש מקום להתיר לקיחת הגלולות לנשים, שיולדות מדי שנה בשנה וצריכות לעבוד קשה בביתן. הרחם זקוק למנוחה, שאם לא כן יש חשש של prolaps uteri (צניחת הרחם) וכן זקוקים שרירי הבטן למנוחה ולחזוק. גם הורידים המורחבים צריכים זמן להתכווץ, אחרת קיימת סכנת thrombosis (פקקת הורידים). יתכן, שלנשים כאלו חובה מטעם שמירת בריאות הגוף להשתמש בגלולות. (ראה בשו"ת חלקת יעקב, חלק ג', סימן ס"ב).

בעל אגרות משה נוטה, כאמור, להתיר גם כשיש לאשר "צער גדול" ולאו דוקא סכנת נפשות.

ב. חשש של דמום בין-וסתי בשו"ת אגרות משה (אה"ע ח"א סי' ס"ה; ח"ב סי' י"ז), כתב לאסור את השמוש בגלולות מאחר "שנתברר, שרוב הנשים רואות ע"י הפילן (הגלולות) אלו טפח דם שנעשית נידה, כדהודיע לי חתני הרה"ג ר' משה טנדלר שליט"א, שיש לו ידיעה בענינים אלו וכתב לדקטור, שהמציא פילן אלו והודה לו, שששים אחוז מהנשים רואות משהו דם ע"י הפילן". ואכן בראשית תקופת השמוש בגלולות למניעת הריון, היה הדמום הבין-וסתי אחד מתופעות הלוחאי הבולטות. "הדמום הזה מופיע לפעמים בחלק השני של המחזור או באופן דומה לדמום בימי וסתה של האשה, break through bleeding או באופן קל ע"י צביעת הפרשה בצבע אדום או חום, או בצורת כתמים אחרים בתוך הפרשה spotting. אולם בזמן האחרון השתנה הדבר לסובה" (המחבר).

דמום בין-וסתי במחזור הראשון של שמוש בתכשירים שונים (באחוזים)

	<u>התכשיר</u>	<u>% הנשים</u>
ישנים	Conovid E	25%
	Volidan	20%
חדשים	Lyndiol	0% (רק מקרים מעטים).
	Ovulen	3%
	Metrulen	4%
	Ortho-Novin	2%

כמו כן הוברר, שהדמום מופיע רק במחזורים הראשונים ואחר כך "מתרגלת" האשה להורמונים המלאכותיים. כן יתכן, שהגורם הנפשי של הרפיית המתח הראשוני, מסלק את תופעת הדמום (גם חז"ל ידעו שגורם נפשי מביא לראיית דם (נידה, ס"ו א'). המחבר מציין, שכל הסטטיסטיקות שהופיעו בספרות, מבוססות על עדות נשים לא יהודיות, שאינן מקפידות על בדיקה מדוקדקת ולכן סביר להניח, שהאחוז האמיתי של דמום קל או כתמי דם, גבוה יותר - 10% לערך.

ג. הסכנה בשמוש בגלולה באגרות משה שם כתב: "ועתה נשמע שהפילן הם דבר, שמזיק לאשה במחלות אחרות ולכן אין לקחת הפילן מצד חשש סכנה לעינין אחר". ברם, כמשך השנים הצטבר גסיון רב אחרי שמליתני נשים משתמשות בגלולות וכיום ידועות הסכנות ואפשר למונען. הבעיות העיקריות קשורות במחלות כבד ופקקת ורידים. לכן אם האשה נבדקת באופן יסודי לפני שמתחילה השמוש בגלולות, אפשר להזניח את גורם הסכנה בשקול ההלכתי. אחד החוקרים כתב, שהסכנות הכרוכות בהריון ולידה, גדולות לאין שעור מכל התופעות הצדדיות, שפורסמו עד כה בקשר לגלולות.

ד. הבטחון בפעולת הגלולות למניעת הריון:  
הגלולות הן האמצעי הבטוח ביותר מכל השיטות הידועות למניעת הריון ואפשר להתייחס לגלולות כבטוחות ב-100%.

על מאה נשים, שחיו חיי מין רגילים עם בעליהן תוך שמוש באמצעי מניעה שונים, ארעו הריונות כדלקמן:-

שמוש בשטיפה	-	31 הריונות
משחה פנימית	-	20 הריונות
ימים "בטוחים"	-	24 הריונות
כסוי על איבר הזכר	-	14 הריונות

ה. הצד המוסרי: הרב יעקובוביץ (הרופא העברי, כרך כ'ו עמ' 172) כתב: "מניעת ההריון הנפוצה פתחה שער רחב לפריצת גדרי המוסר ואי נאמנות בנשואין, לחלול הקודש, בטול טוהר המידות, כבוש היצר, במידה שאף עו"ז לפנים לא הגיעו אליה. האדם הפך עבד נרצע לאנוכיות ולנחיצות והוא מסיח את דעתו מזה, שבסוף הוא משלם מחיר יקר הרבה יותר בעד כשלונו לטפח את האידיאלים של חיים מוסריים ואת צו הבורא על קיום המין. לפיכך אין להוציא גזר-דין כללי, שכן הגורמים הם רבים ועדינים ביותר הבעיות חמורות ביותר והן כרוכות בתוצאות מרחיקות לכת. על כן ידון הרב על כל מקרה ומקרה לחוד, על יסוד חוות דעת של רופא מוסמך וירא שמים, שנהירים לו הצדדים הדתיים והמוסריים של הבעיה".

(ד"ר יעקב לוי, נועם, כרך י"א, עמ' קס"ז)